

UCHWAŁA NR X/71/2025
RADY POWIATU WYSOKOMAZOWIECKIEGO

z dnia 27 marca 2025 r.

w sprawie uchwalenia „Powiatowego programu działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2025-2030”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907), w związku z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Powiatowy program działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2025-2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXII/195/2017 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia „Powiatowego programu działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2017-2025”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wysokomazowieckiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr X/71/2025
Rady Powiatu Wysokomazowieckiego
z dnia 27 marca 2025 r.

**Powiatowy program działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy,
zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych
w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Wysokomazowieckim na
lata 2025-2030**

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Wysokiem Mazowieckiem

Wysokie Mazowieckie, luty 2025 r.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
I. PRAWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU	5
II. CELE PROGRAMU	5
III. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMOWYCH	6
IV. ADRESACI PROGRAMU	8
V. REALIZATORZY PROGRAMU	8
VI. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	9
VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	9
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	10
PODSUMOWANIE	10

WSTĘP

Przemoc domowa jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych, mającym negatywne konsekwencje dla ofiar, ich rodzin oraz całej społeczności. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przez przemoc domową należy rozumieć zarówno jednorazowe, jak i powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, które wykorzystuje przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną sprawcy, naruszając prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy. Przemoc ta przyjmuje różnorodne formy, w tym fizyczną, psychiczną, ekonomiczną oraz seksualną, i prowadzi do poważnych szkód w zdrowiu fizycznym, psychicznym oraz w relacjach międzyludzkich.

Zgodnie z ustawą, przemoc domowa może objawiać się w następujący sposób:

- 1) Narażając osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- 2) Naruszając jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- 3) Powodując szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołując cierpienie lub krzywdę;
- 4) Ograniczając lub pozbawiając tej osoby dostępu do środków finansowych, możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- 5) Istotnie naruszając jej prywatność lub wzbudzając poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla zdrowia, dobrostanu i rozwoju dzieci. W odpowiedzi na rosnącą potrzebę wsparcia rodzin dotkniętych przemocą, „Powiatowy program działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2025-2030” ma na celu stworzenie kompleksowego systemu pomocy, który obejmie dzieci i młodzież, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą. Program koncentruje się na wdrażaniu odpowiednich metod wychowawczych, które zapewnią dzieciom bezpieczne i sprzyjające ich rozwojowi środowisko.

Ponadto w dniu 22 czerwca 2023 roku weszły w życie przepisy, wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Przepisy te zmieniły terminologię stosowaną w ustawie - pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione „**przemocą domową**”. Zmiany ukierunkowują na właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której występuje przemoc.

Nowelizacja ustawy powoduje konieczność zmian w zakresie przyjętych aktów prawa miejscowego, zatem koniecznym jest wprowadzenie opracowanego niniejszego Programu. Zaplanowane w Programie działania będą kontynuacją czynności, które podjęto w ramach realizacji dotychczas obowiązującego „Programu działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2017 – 2025”.

Realizacja programu będzie opierała się na ścisłej współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz specjalistów z zakresu psychologii, pedagogiki i pomocy społecznej, aby stworzyć system wsparcia odpowiadający na potrzeby najbardziej wrażliwych grup dzieci i młodzieży. Działania te są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i standardami ochrony dzieci przed przemocą, zapewniając odpowiednią pomoc i ochronę na każdym etapie interwencji. Program ma również na celu edukację rodziców i opiekunów w zakresie prawidłowych metod wychowawczych, co przyczyni się do poprawy jakości życia dzieci oraz zmniejszenia ryzyka wystąpienia przemocy w przyszłości.

Wszystkie zaplanowane działania będą realizowane z poszanowaniem praw dzieci i ich rodzin, zgodnie z zasadami profesjonalizmu, poufności oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, aby wspólnie przeciwdziałać przemocy domowej oraz wspierać zdrowy rozwój dzieci na terenie powiatu wysokomazowieckiego.

I. PRAWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Podstawą prawną opracowania programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową jest

art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673), który nakłada na samorząd powiatowy obowiązek opracowania i realizacji programu.

II. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest wdrożenie działań profilaktycznych w zakresie promowania prawidłowych metod wychowawczych oraz podniesienie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających z przemocy domowej, szczególnie w odniesieniu do dzieci. Program ma na celu zmniejszenie skali przemocy, a także zmianę w postrzeganiu tego zjawiska w społeczności lokalnej. Przemoc domowa, zwłaszcza wobec dzieci, jest problemem społecznym, który wymaga kompleksowego podejścia w zakresie wsparcia, edukacji i profilaktyki.

Cel główny programu będzie realizowany poprzez **cele szczegółowe**, tj.:

- 1) Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez edukację na temat negatywnych skutków przemocy wobec dzieci oraz promowanie zdrowych i bezpiecznych wzorców wychowawczych;
- 2) Zwiększenie świadomości społecznej na temat dostępnych form wsparcia oraz instytucji pomocowych dla osób doświadczających przemocy domowej, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc domową;
- 3) Wsparcie rodzin w kryzysie wychowawczym w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, z uwzględnieniem poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego oraz pomocy socjalnej;
- 4) Pomoc specjalistyczna dla dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą, skierowanie ich do odpowiednich specjalistów oraz udzielanie wsparcia w zakresie dostępnych form pomocy.

III. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMOWYCH

L.p	CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN	REALIZATORZY/ PARTNERZY DO REALIZACJI	WSKAŹNIKI
1.	Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez edukację na temat negatywnych skutków przemocy wobec dzieci oraz promowanie zdrowych i bezpiecznych wzorców wychowawczych.	1.Zapewnienie dostępu do specjalistów, w tym psychologa, którzy będą wspierać rodziców i opiekunów w rozwiązaniu trudności wychowawczych, zarządzaniu emocjami i radzeniu sobie z problemami w rodzinie.	2025 - 2030 w miarę potrzeb	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (dalej: PCPR) w Wysokiem Mazowieckiem	Liczba udzielonych porad psychologicznych i socjalnych.
		2.Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i edukacji skierowanej do dzieci i młodzieży oraz rodziców poprzez prowadzenie warsztatów, szkoleń i spotkań.	2025 - 2030 w miarę potrzeb	PCPR Komenda Powiatowa Policji Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Szkoły średnie	Liczba przeprowadzonych warsztatów/spotkań. Liczba dzieci/rodziców uczestniczących w warsztatach/spotkaniach.
		3.Organizowanie konkursów tematycznych dla dzieci i młodzieży, promujących właściwe postawy prorodzinne i prospołeczne.	2025 - 2030 raz w roku	PCPR	Liczba przeprowadzonych konkursów. Liczba dzieci biorących udział w konkursie.

		4.Promowanie pozytywnych wzorców poprzez organizację wspólnych imprez rodzinnych, które będą promować odpowiednie wzorce wychowawcze, prezentować rodziny, które skutecznie wychowują dzieci bez przemocy.	2025 - 2030 raz w roku	PCPR Komenda Powiatowa Policji	Liczba realizowanych imprez. Liczba dzieci biorących udział w imprezie. Liczba rodzin biorących udział w imprezie.
2.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat dostępnych form wsparcia oraz instytucji pomocowych dla osób doznających przemocy domowej, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc domową.	1.Promowanie informacji o dostępnych formach wsparcia, oraz instytucjach udzielających pomocy dla osób doznającym przemocy domowej, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc domową.	2025 - 2030	PCPR	Liczba inicjatyw informacyjno – profilaktycznych, spotkań, broszur, artykułów. Liczba zamieszczonych artykułów.
		2.Organizowanie spotkań i szkoleń dla pracowników pomocy społecznej, podczas których instytucje pomocowe w tym poradnia psychologiczno – pedagogiczna, policja oraz sąd będą mogły prezentować swoją ofertę o dostępnych formach wsparcia i instytucjach pomagających osobom doznającym przemocy domowej, świadkom przemocy, a także osobom stosującym przemoc domową.	2025 - 2030 raz w roku	PCPR Komenda Powiatowa Policji Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Sąd Rejonowy	Liczba zorganizowanych spotkań/szkoleń. Liczba uczestników/ pracowników biorących udział w spotkaniu/szkoleniu.
3.	Wsparcie rodzin w kryzysie wychowawczym w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, z uwzględnieniem poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego oraz pomocy socjalnej.	1.Współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi w zakresie kształtowania prawidłowych wzorców i postaw rodzicielskich.	2025 - 2030 w miarę potrzeb	PCPR	Liczba rodzin zastępczych korzystających ze wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Liczba dzieci korzystających ze wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
		2.Pomoc rodzinom w odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez poradnictwo psychologiczno - pedagogiczne oraz współpracę z pracownikiem socjalnym.	2025 - 2030	PCPR Komenda Powiatowa Policji Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Szkoly średnie	Liczba rodziców biologicznych korzystających z poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego oraz pomocy socjalnej.

		3.Tworzenie i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych informujących o dostępnych formach pomocy oraz instytucjach pomocowych osobom doznającym przemocy domowej.	2025 - 2030	PCPR Komenda Powiatowa Policji Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Liczba rozpowszechnianych materiałów.
4.	Pomoc specjalistyczna dla dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą, skierowanie ich do odpowiednich specjalistów oraz udzielanie wsparcia w zakresie dostępnych form pomocy.	1.Udzielanie pomocy oraz specjalistycznego wsparcia dzieciom i młodzieży zagrożonej przemocą.	2025 - 2030	PCPR Komenda Powiatowa Policji Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Szkoły średnie	Liczba konsultacji psychologicznych i socjalnych.
		2.Udzielanie natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych, w tym interwencje kryzysowe, kiedy dziecko lub młodzież jest bezpośrednio zagrożona przemocą (np. w przypadku nagłej potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa).	2025 - 2030 w miarę potrzeb	PCPR Komenda Powiatowa Policji Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Szkoły średnie	Liczba interwencji kryzysowych z udziałem dzieci.
		3.Organizowanie zajęć, które pomogą dzieciom i młodzieży w procesie odbudowy poczucia własnej wartości, zaufania oraz umiejętności radzenia sobie z emocjami, w szczególności dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	2025 - 2030	PCPR Komenda Powiatowa Policji Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Szkoły średnie	Liczba zorganizowanych zajęć/warsztatów. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach/warsztatach
		4.Udzielanie dzieciom, młodzieży i ich rodzinom porad, w tym socjalnych w zakresie przysługujących im praw, procedur dotyczących przemocy (np. składanie zawiadomienia, wnioski o ochronę prawną), a także pomoc w uzyskaniu statusu ofiary przestępstwa.	2025 - 2030	PCPR Komenda Powiatowa Policji Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Liczba udzielonych porad.

IV. ADRESACI PROGRAMU

- 1) Rodziny dotknięte przemocą: osoby doznające przemocy domowej, osoby stosujące przemoc domową oraz świadkowie przemocy;
- 2) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) Dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym;
- 4) Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowane społecznie;
- 5) Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem oraz koordynatorem działań w ramach programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokiem Mazowieckiem. Realizacja określonych działań odbywać się będzie na zasadzie współpracy z jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie powiatu wysokomazowieckiego, takimi jak:

- Komenda Powiatowa Policji w Wysokiem Mazowieckiem,
- Sąd Rejonowy w Wysokiem Mazowieckiem,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wysokiem Mazowieckiem,
- Gminne i Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- placówki oświatowe.

VI. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń związanych z przemocą oraz poszerzenie wiedzy o jej skutkach;
- 2) Poszerzenie wiedzy dotyczącej przemocy domowej oraz dostępnych metod rozwiązywania konfliktów;
- 3) Promowanie właściwych postaw prorodzinnych i prospołecznych wśród członków społeczności;
- 4) Zapobieganie powielaniu destrukcyjnych wzorców rodzinnych i środowiskowych;
- 5) Stworzenie warunków do pozytywnych zmian w zachowaniach dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zagrożonych przemocą lub uwikłanych w przemoc domową;
- 6) Zwiększenie świadomości społecznej na temat dostępnych możliwości wsparcia i pomocy oferowanej przez instytucje pomocowe.

VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja programu będą odbywać się na podstawie sprawozdań z realizowanych zadań oraz analizy zebranych informacji na temat wykonania działań określonych w Programie. Co roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokiem Mazowieckiem przedstawi Zarządowi Powiatu Wysokomazowieckiego oraz Radzie Powiatu Wysokomazowieckiego ocenę realizacji programu.

Program ma charakter otwarty i „elastyczny”, co oznacza, że może podlegać weryfikacjom oraz modyfikacjom dostosowanym do zmieniających się uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, procesów społecznych oraz potrzeb w tym zakresie, a także wymogów prawa.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Działania określone w programie będą finansowane ze środków własnych Powiatu Wysokomazowieckiego, środków budżetu państwa oraz dotacji celowych - środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych programów.

PODSUMOWANIE

„Powiatowy program działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2025-2030” jest odpowiedzią na problem przemocy domowej, szczególnie w kontekście jej wpływu na dzieci i młodzież. Jego głównym celem jest promowanie prawidłowych metod wychowawczych i wzrost świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających z przemocy domowej. Obejmuje szeroki wachlarz działań, takich jak organizowanie warsztatów dla dzieci, młodzieży i rodziców, konkursów tematycznych, organizowanie imprez promujących pozytywne wzorce rodzinne, a także zapewnienie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla rodzin i dzieci w kryzysie.

W programie uwzględniono współpracę z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz specjalistami, co pozwoli stworzyć spójny system wsparcia. Działania obejmują również organizowanie szkoleń dla pracowników pomocy społecznej oraz promowanie dostępnych form pomocy i instytucji wspierających osoby dotknięte przemocą. Program stawia także na edukację rodziców w zakresie prawidłowego wychowania, co ma przyczynić się do zmniejszenia ryzyka wystąpienia przemocy w przyszłości.

Program zakłada elastyczność, co pozwala dostosowywać działania do zmieniających się potrzeb społecznych oraz wymogów prawnych. W realizację zaangażowane są instytucje takie jak Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna oraz ośrodki pomocy społecznej, co umożliwia efektywne monitorowanie i ewaluację wyników.

Oczekiwane rezultaty obejmują m.in. wzrost świadomości społecznej, promowanie postaw prorodzinnych i prospołecznych oraz stworzenie warunków do pozytywnych zmian w zachowaniach dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zagrożonych przemocą. Działania będą finansowane ze środków powiatowych, budżetu państwa oraz dotacji pozabudżetowych, a ich skuteczność będzie monitorowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.